

Lubanje, stravičan podsjednik žrtava iz genocida u Ruandi
Utorak, 07.04.2011, 20:35 CDT

Clint Witchalls

The Independent

Psiholog Simon Baron-Cohen tvrdi: Od uzgrednog nasilja do genocida, po djelima okrutnosti možemo pratiti kako se počinitelj identificira sa drugim ljudima. Da li je u pravu?

Genocid u Ruandi: može li se zlo ovog nivoa pripisati psihopatima ili vjerovanjima počinitelja? Lucy Adeniji – evanđelista i kršćanska autorica dvije knjige o dječjoj njezi – prokrijumčarila je dvije djevojčice i 21 godišnju ženu iz Nigerije da bi radili kao roblje u njezinom domu u istočnom dijelu Londona. Tjerala ih je da rade 21 sat na dan i mučila ih je ako bi s njima bila nezadovoljna. Mlađa djevojčica je imala tek 11 godina.

Nakon što joj je dosudila 11 godina zatvora, sutkinja Simon Oliver je rekla: „Ti si zla žena. Nemam sumnje da su upropastila živote ovih dviju djevojčica. One će patiti od posljedica tvog ponašanja prema njima do kraja života.“

Mnogi ljudi će se vjerojatno složiti sa sutkinjom Oliver koja je Adeniji opisala kao zlu osobu, ali Simon Baron-Cohen, profesor razvojne psihopatije na Univerzitetu Cambridge, se neće složiti sa njom. U njegovoj posljednjoj knjizi pod nazivom: Zero Degrees of Empathy: A new theory of human cruelty, Baron-Cohen, tvrdi da je termin: zlo, ne znanstven i da nam ne pomaže u ovoj tematici: „Ponekad se termin zlo koristi da bi se zaustavio ispitivanje,“ i „Ova je osoba to uradila jer je zla“ kao da je to objašnjenje.

Ljudska okrutnost fascinira i začuđuje Baron-Cohena od njegovog djetinjstva. Kad je iamo 7 godina, njegov mu je otac rekao da su nacisti pretvarali Židove u sjenila za svijetla i sapun. On mu je također ispričao priču o ženi koju su nacistički doktori unakazili tako što su joj prebacili šake s jedne ruke na drugu tako da su joj palčevi stršili prema van. Ove slike ostale su u Simonovom umu. On nije mogao razumjeti kako se čovjek prema čovjeku može ophoditi sa takvom okrutnošću. Nije ga zadovoljavalo objašnjenje da se sve to događalo jer su nacisti bili zli. Za Baron-Cohena, znanost pruža objašnjenje o zlu koje je više zadovoljavajuće: uzrok je u empatiji (suosjećanju) – u stvari u nedostatku empatije.

„Empatija je naša sposobnost da se identificiramo sa osjećajima drugih ljudi i da odgovaramo na njihove misli i osjećaje sa odgovarajućom emocijom“ piše Baron-Cohen, „ljudi koji nemaju empatije, doživljavaju druge ljude tek kao objekte.“

Empatija je konstantna varijabla ali zbog pogodnosti, Baron-Cohen dijeli tu konstantu na 6

nivoa – sedmi ako brojite nultu empatiju. Empatiju je Baron.Cohen sa kolegama razlučio uz pomoć upitnika za empatiju i stvorio je kvocijent empatije (EQ) i prema tome se svaki čovjek može smjestiti na određeni dio grafikona. Ljudi sa nultom empatijom su na jednom kraju grafikonske krivulje dok oni na šestom nivou EQ će biti na drugom dijelu grafikonske krivulje.

Baron-Cohen je okarakterizirao ljude na svakom nivou EQ skale. Rečeno nam je da na primjer: ljudi na nivou dva (vrlo niskom) „vode život kroz zabludu, i uvijek govore pogrešne stvari (napr: „Opet si se ugojio“) ili rade pogrešne stvari (npr: upadaju u privatne sfere drugih ljudi).“

To što se netko ima ekstremno niski ili visoki EQ ne mora odmah upućivati na patologiju. Moguće je imati nultu stopu EQ i ne biti ubojica, mučitelj ili silovatelj, iako je vrlo nevjerovatno da ćete biti bilo što od ovih stvari ako ste u visokom dijelu empatijske ljestvice – šestom nivou.

Komentar: Čini se da Baron-Cohen brani „patologiju“ striktno u terminima socijalne devijacije, a ne psihološkog funkcioniranja. Osobe koje su na nultom stupnju empatije koji nisu okusili ili bili uhićeni zbog ubojstva, mučenja ili silovanja, mogu biti korporativni psihopati na uredskim funkcijama, ili [Snakes in Suits](#), (ili zmijske u odjelima op. prev.), ili samo jedna od vrsta uspješnog psihopate. Dakle, prema Baron-Cohenu, moguće je imati „ne-patološkog“ psihopatu, koji se nama na SOTTu čini da je dobio pogriješan naziv. Psihopati su patološka pojava jer u potpunosti nemaju nešto što ostatak ljudstva ima (iako u različitim stupnjevima), NE zato što su njihov podskup: „ubojice, mučitelji i silovatelji.“

„Možete zamisliti nekoga tko ima nisku empatiju pa ipak nekako održava životni stil koji ne djeluje negativno na ostale ljude i koji ne priječi njihov svakodnevni život,“ kaže Baron-Cohen.

„Uzmimo na primjer nekoga tko je vrlo talentiran za fiziku i tko je fokusiran na rad u fizici. Oni možda nemaju mnogo doticaja sa drugim ljudima ali imaju doticaja sa svijetom objekata. Oni mogu imati nizak nivo empatije ali to ne utječe na druge. S toga mogu primjetiti da to nije patološka pojava i da oni ne trebaju dijagnozu. Oni su uspjeli dobiti perfektan odnos između njihovog uma i životnog stila koji vode.“

Komentar: Još mučenja vode. Postoje različite vrste ljudi bez savjesti, uključujući shizoidne čije teorije trenutno dominiraju svijetom u poljima ekonomije, politike, psihologije i filozofije. Ako takav „čudak“ znanstvenik ne utječe direktno na druge u interpersonalnom planu, njegove teorije mogu u stvari odraditi posao za njega. Zar ne bi znanstvenik na nultom nivou empatije, gledao na svijet iz linearne materijalističke perspektive? I ne bi li njegove teorijske perspektive, kojima nedostaju ljudske kvalitete da uvidi kozmos iznad materijalnih dijelova, u stvari utjecale na umove njegovih čitatelja? Čini se da Baron-Cohen podrazumijeva „imitatore“ kad govori o ovoj vrsti ljudi ali objašnjenja i uzroci nisu toliko jasni kao oni koji su dani u: Političkoj ponerologiji.

Baron-Cohen ne vidi visoku empatiju kao nešto što je potencijalno oslabljuje nekoga sa tim osobinama. On one ljude koji su na najvišem nivou empatije (šestom nivou) smatra da posjeduju „prirodnu intuiciju usklađivanja za osjećaje drugih ljudi.“

Bio sam zaintrigiran da pročitam na brzinu i drugačije stajalište o empatiji. U nedavnom izdanju

novina, Fiona Torrance je opisala pakao hiper empatije. Ona ima rijedak poremećaj koji je poznat pod nazivom sinestezija zrcalnog dodira. Ona je po prvi put toga postala svjesna kada je imala 6 godina kada je vidjela perad koja je bila obješena na kukama u mesarnici. „Osjećala sam stiskanje na mojoj kralježnici i vratu; to je izgledalo kao da su mene objesili,“ sjeća se Torrance.

Pretjerana empatija je mnogo rjeđa od nedostatka empatije. Dok ljudi sa prekomjernom empatijom sami pate, oni sa nedostatkom empatije uzrokuju patnju drugima. Ili barem neki od njih to rade.

Ljudi nulte empatije se mogu podijeliti u dvije različite grupe. Baron-Cohen zove ih nulta-pozitivna i nulta-negativna grupa. Nulta-pozitivna grupa uključuje one sa autizmom ili Aspergerovim sindromom. Oni uopće nemaju empatije ali njihova „sistematična“ priroda ih čini da su prirodno privučeni uzorcima, regularnosti i konzistenciji. Kao rezultat toga oni vole pratiti pravila i propise – uzorke civilnog života.

Nulta negativna grupa je patološka grupa. To su ljudi koji imaju granični poremećaj osobnosti, antisocijalni poremećaj osobnosti i narcisoidni poremećaj osobnosti. Oni su u stanju nanijeti fizičku i psihičku bol drugima i uopće ih ne diraju neprimilike onima kojima su nanijeli bol. Baron-Cohen kaže da ljudi sa ovim stanjem svi do ito jednog imaju jednu poveznicu, a to je nulta empatija (nemaju je).

Pitanje je: da li su ljudi sa ovim poremećajima osobnosti izgubili mogućnost empatije ili su rođeni bez nje?

Jedna od dužih Baron-Cohenovih studija – koja je počela prije 10 godina- je otkrila slijedeće: što više testosterona fetus generira u maternici to će manje empatije dijete imati poslije porođaja. Drugim riječima postoji negativna korelacija između testosterona i empatije. Čini se da je ovaj hormon spola nekako uključen u oblikovanje „empatijskog sklopa“ u mozgu koji se razvija.

Pošto se testosteron nalazi u većim količinama u muškarcima nego u ženama, nije nikakvo čudo da muškarci imaju manju empatiju nego žene. Dakle postoji čista hormonalna veza sa empatijom. Još jedan biološki faktor je genetika. Nedavna istraživanja Baron-Cohena i njegovih kolega su otkrila da se geni utječu na empatiju – gen steroida, jedan gen povezan za socijalno-emocionalno ponašanje i dva povezana sa neuralnim rastom.

Da li to znači da će u budućnosti genska terapija moći ispraviti nisku empatiju?

„Ja bi se dosta zabrinuo za ovakav način djelovanja“ rekao je Baron-Cohen. „Mislim, postoje i plauzibilnije forme znanstvenog stajališta, ali da li su one poželjne iz socijalnog stajališta, e to je sada drugo pitanje. Ja bih vjerojatno stavio naglasak na rane intervencije – one koje uključuju okruženje. Mislim da se empatija može, na primjer, učiti u školi.“

Drugo naličje empatije je okruženje. John Bowlby, britanski psihijatar i psiho analitičar koji je razvio „teoriju vezivanja“ je bio prvi koji je pokazao životne utjecaje na one koji su se sreli sa

zapostavljanjem i zlostavljanjem kao djeca. „Mislimo da su djeca vrlo jaka, da će se nekako adaptirati – nedostatak mogućnosti snažne veze sa njegovateljem – donosi više rizika od delikvencije, i različitih poremećaja osobnosti kao što je psihopatija, ili poremećaj granične osobnosti, koji operiraju u ego centričnom modusu. Nedostatak ranog vezivanja (za njegovatelja) je veliki faktor za uzrokovanje niske empatije.“

Sa skenerima za funkcionalnu magnetsku rezonanciju (fMRI - functional magnetic resonance imaging) moguće je vidjeti efekte koje imaju geni, okruženje i hormoni na mozak. U svojoj knjizi Baron-Cohen identificira 10 povezanih dijelova mozga koji su dio koje on naziva „empatijski sklop.“ Ljudi koji su dobili niske rezultate na upitniku za empatiju, pokazali su manje aktivnosti u ovim dijelovima mozga.

Znanost tek počinje otkrivati misterije o tome zašto neki ljudi imaju manje empatije od drugih i implikacije su dalekosežne, ne samo za sustav kriminalnog prava. „Oznaka suosjećajnog i civiliziranog društva je da nastojimo shvatiti akcije drugih ljudi, a ne samo da ih osuđujemo,“ rekao je Baron-Cohen.

„Postoji i pitanje o tome da li bi osoba koja je počinila užasan zločin trebala biti smještena u zatvor ili u bolničku ustanovu.“

Ali ako je netko preživio zlostavljanje u djetinjstvu ili ako je netko konstantno bio podvrgnut nasilnom kriminalitetu, da li bi takve osoba trebala biti razriješena njegovih loših dijela samo zato što je magnetska rezonancija otkrila niske neuralne aktivnosti u njihovim nerazvijenim frontalnim vijugama? „Kad ljudi počine zločin to ne mora odrediti njihovo ponašanje koj eje izvan njihove kontrole,“ kaže Baron-Cohen. „Nitko nije odgovoran za svoje vlastite gene.“

Točno, ali svi smo u mogućnosti napraviti izbor. Napraviti pravi izbor može biti puno teži za ljude sa kompromitiranom empatijom, ali izbor ipak postoji.

Komentar: Osim kada je riječ o psihopati čije škrte odluke uvijek pretežu naspram nesebičnih odluka. Oni ne misle i odlučuju onako kako to rade oni koji nisu psihopati, i ne mogu. Za njih „pravi izbor“ zasigurno izgleda kriv. Bez da shvate ovaj faktor, koji vodi do onoga što Sandra Brown autor [Women Who Love Psychopaths](#) , zove „neizbježno zlo“ problem neće biti riješen.

Baron-Cohen želi prijeći na debatu o tome što uzrokuje zlo „izvan domene religije i unutar domene znanosti“ ali pitam se da li će ovo izaći iz znanosti i ući u druge domene kao što su moralna filozofija i pravne filozofije.

„Ne vidim zašto bi ove stvari trebale biti odvojene,“ rekao je Baron-Cohen. „Ono čemu se ja nadam je da će se ova knjiga pokazati kako znanost informira moralne debate. Možda čak to bude i otkriće za politiku i političare, tako kad pokušamo riješiti konflikt, bilo da je domaći ili internacionalni, onda empatija može biti jako korisna za sređivanje problema. Alternativa je slijedeća: znanost radi samo one stvari koje znanost radi i ne pača se sa moralnim izazovima ili stvarnim svijetom. Smatram da bi to bio korak unazad.“

Ako uzmete u obzir velika povijesna zvjerstva – netko bi nas mogao smatrati zlima –

inkvizicija, holokaust, trgovina robljem, komunistički progoni, genocid u Ruandi, apartheid, itd. onda nam je potrebna masovna potpora da bi smo to promijenili. Možemo li okrivljavati zlo na ovom nivou psihopatije (oni sačinjavaju manje od 1% populacije) i narcizma (također manje od 1% populacije)?

Komentar: problem koji se ovdje definitivno mora postaviti u obliku pitanja je: ako iz jednadžbe izuzmete „krivnju“ i gledate samo uzroke i posljedice, slika postaje mnogo jasnija, kao i solucije. Ukratko, psihopati potiču, ne psihopate se pokoravaju. Uzmite u obzir uzrok (psihopate na vlasti) i poništiti ćete primarne efekte (pokoravanje) i sekundarne efekte (genocide, apartheid itd.). Također uzmite u obzir da je jedan od uzroka zašto se, na prvom mjestu, normalni ljudi pokoravaju, je taj da ne znaju s čim imaju posla. Kad bi svi razumjeli činjenice o psihopatiji, bili bi najvjerojatnije manje obmanuti sa manipulacijama (psihopata op. prev).

Sigurno su uvjerenja mnogo veći uzročnici zla nego li biologija ili odgoj? Negativna preslikavanja (mimika) su rasprostranjeni po crkvama ili državama i razvijaju se dok ne postanu potpuno nehumana. Stvar je da se ljudskost ponovo vrati na pijedestal, a ne droge, terapije ili priče o ljudskosti.

Komentar: Sve je to divno i krasno, ali kad glavešine crkve ili države svi do iti jednog pokazuju znake Baron-Cohenovog „nedostatka empatije“ kroz njihove akcije (riječi su ovdje nevažne), onda su šanse za postizanje „ponovne ljudskosti“ u društvu ili „priče o ljudskosti“ imaju gotovo nikakve šanse.

„Što god da uzrokuje nestanak empatije, onda će taj isti „empatički sklop“ djelovati kod onih koji imaju empatiju na one što je nemaju ili je nisu u stanju prikazati,“ kaže Baron-Cohen.

On tvrdi na naša uvjerenja mogu utjecati na naš empatički sklop. Naš nivo empatije nije uvijek isti za sve situacije u našem životu. Može varirati u zavisnosti od situacije. Kad su ljudi umorni ili pod stresom onda mogu pokazivati manje empatije nego kada smo odmorni i mirni. Baron-Cohen želi razlučiti prolazne promjene empatije, kada se empatija obnavlja i kada se ona ne obnavlja.

„Ako su u pitanju genetičke restrikcije, na primjer, ako imate nisku empatiju, onda može biti mnogo teže da se ona obnovi, ali ostajem optimističan čak i u onim situacijama kad se koriste terapijske ili edukacijske metode koje bi mogle poboljšati bilo čiju empatiju,“ kaže Baron-Cohen.

Za sada, znanost je napravila jako malo napretka u liječenju nedostatka empatije. Psihopati, na primjer, su zloglasno ne izlječivi kao što su i djeca sa bezosjećajnom/neemotivnom crtom (CU: callousness/unemotional). Pokušavati poboljšati empatiju za počinitelje spolnih delikata je situacija u kojoj ima najmanje učinkovitih intervencija, izjavio je Tom Fathy, profesor forenzičkog mentalnog zdravlja na Institutu za Psihijatriju.

Kao netko tko radi sa nasilnim kriminalcima, želio sam znati da li Fathy misli da je nulta empatija dobro objašnjenje za okrutnost. „Može biti jedan od sastojaka,“ odgovorio je, „ali uglavnom nije potpuno zadovoljavajuće objašnjenje za okrutnost ili djela teškog nasilja.“

Fokusiranje samo na empatiju pri prevenciji ponovnih pokušaja nasilja nije vrlo efektivno rješenje. Fathy je dodao da obično postoje: „kompleksno razgranata iskustva“ koja vode do nasilnih ili okrutnih dijela. Također, nisu svi sa nultom empatijom počinili zla djela – Baron-Cohen je posvetio cijelo poglavlje da bi se ispetljao iz ove dileme. Oni sa nultom empatijom iziskuju previše kvalifikacija da bi se napravilo zadovoljavajuće objašnjenje zla. Pokušavati pojačati empatiju korištenjem terapije i drugim načinima bez lijekova, čini se, nema nikakvog efekta.

Potpuno se slažem sa sutkinjom Oliver koja je opisala Lucy Adeniji kao zlu osobu. To ne znači da želim završiti sa raspravom. Mislim da je potrebno znati – sa biološkog, psihološkog i socijalnog stanovišta- kako netko kao je netko kao Adeniji postala tako okrutna i neosjetljiva, ali isto tako mislim da je važno osuditi njene akcije. Ne mislim da ove dvije stvari isključuju jedna drugu.

Slažem se sa Baron-Cohenom da ne bi trebali koristiti zlo kao objašnjenje zašto ljudi čine loše stvari i trebalo bi poboljšati načine za povećanje empatije, to ne može biti loša stvar. Ali meni se čini da bi zamjena ideje zla sa idejom potpunog nedostatka empatije samo previše pojednostavljuje problem.

Komentar: Pisac ovog članka je u pravu. Nedostatak empatije je karakteristika psihopatije i dio je cijelog niza ostalih karakteristika. Za više informacija pročitajte:

[The Psychopath: A New Subspecies of Homo Sapiens](#)

[Truth to Power: Psychopaths Rule Our World](#)

[The Trick of the Psychopath's Trade: Make Us Believe that Evil Comes from Others](#)

[Devils In Disguise](#)

Članak prenesen sa: <http://www.matrixworld-loviste.com/bezempatijekorjenzla.htm>

Originalan uradak možete pregledati [ovdje](#) .

Ovdje može biti Vaša reklama